וועטער :
אמסטערדאם קלאר און וואַרים

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

אידישנ־וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

זון אויפגאַנג — 4.36.
זון אונטערגאַנג — 8.31.

דער אייניציקער אידישער צייטונג
אין מערב קאַנאַדע
אַרויסגעגעבן אין 1910
דערשיינט
יעדן טאָג

Vol. 21, No. 168. Winnipeg, Tues. July 21, 1931.

Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאָג

דינסטאָג ז׳ אב, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JUL 27 1931
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

שטאָט ראַט פּראָטעסטירט קעגן רעגיסטראַציע

פאַרלאַמענטאַרישע קאָמיסיע הערט אויס עדות אין בוהאַרנוא פאַרן קאָרפאָריישן אויספאָרשונג

אטאַוואַ, אָנט., יולי 20. — סער דזשאָן איירד, אין געווען דער ערשטער עדות אין דערשיינען פאַר דער פאַרלאַמענטאַרישער קאָמיסיע וועלכע כע מאַכט איצט אַן אויספאָרשונג אין די אָנגעלעגענהייטן פון דער מעכטיקער קוועבעקער עלעקטריק פירמע — די „בוהאַרנוא פאַוער קאָרפאָריישאָן״.

נעדרוף צו דערציילן פאַר דער קאָמיסיע וואָס ער וויסט פון די באַציאונגען פון זיין זון דזשאָן איירד ניאַר, מיט דעם בוהאַרנוא פּראָיעקט, האָט סער דזשאָן באַלד געענטפערט, אַז ער האָט זייער ווייניק געוואוסט וועגן דעם ביזנעס מיט עטלאַכע וואָכן צוריק.

אין דער צייט ווען זיין זון האָט אָנגעהויבן אַנצופירן אַ טראַנסאַקציע מיט ר. א. סווייזי, פּרעזידענט פון דער קאַמפּאַניע, האָט סער דזשאָן געוואוסט, אין ער געווען אַ כינע אדער אין יאַפּאַן, ווען ער איז צוריקגעקומען אין קאַנאַדע האָט זיין זון געזאָגט אַז ער האָט געמאַכט געלט פון בוהאַרנוא, אָבער צו יענער צייט זיינען ניט אָנגעגעבן גערוואָרן קיין איינצלהייטן.

ווען עס האָט זיך אָנגעהויבן די אויספאָרשונג אין דער דאָזיקער קאָרפאָרא־ציע איז זיין זון צו צו אים געקומען און ער האָט אים געזאָגט, אַז ער וועט אָפּשער גערופן ווערן צו דערשיינען פאַר דער קאָמיסיע.

„אַלס פאַטער״, האָט סער דזשאָן געזאָגט, „וואָלט איך געזאָגט, אַז ער איז ריין אין ער האָט גאַרנישט געטאָן צו פאַרבאַהאַלטן, איך האָב אים געזאָגט ער זאָל קומען פאַר דעם קאָמיטעט און ער זאָל מאַכן אַ פולן סטייטמענט ניט פאַרבאַרגנדיק קיין זאַך״. אַ צאָל אַנדערע ערות זיינען געווען גע־ווען צו דערשיינען פאַרן קאָמיטעט.

די אויספאָרשונג אין דער „בוהאַר־ניא פּאַוער קאָרפאָריישאָן״ האָט פּרעמיער ר. ב. בענעט נאָך מיט עטלאַכע וואָכן צוריק באַשטימט אויף דער דרייענדערער פאָדערונג פון דעם פּראָ־ר. א. סווייזי, פּרעזידענט פון דער קאַמ־פּאַניע, האָט סער דזשאָן געזאָגט, אין ער געווען אַ כינע אדער אין יאַפּאַן, ווען ער איז צוריקגעקומען אין קאַנאַ־דע האָט זיין זון געזאָגט אַז ער האָט געמאַכט געלט פון בוהאַרנוא, אָבער צו יענער צייט זיינען ניט אָנגעגעבן גע־ווען קיין איינצלהייטן.

ווען עס האָט זיך אָנגעהויבן די אויס־פאָרשונג אין דער דאָזיקער קאָרפאָרא־ציע איז זיין זון צו אים געקומען און ער האָט אים געזאָגט, אַז ער וועט אָפּ־שר גערופן ווערן צו דערשיינען פאַר דער קאָמיטעט.

„אַלס פאַטער״, האָט סער דזשאָן געזאָגט, „וואָלט איך געזאָגט, אַז ער איז ריין אין ער האָט גאַרנישט וואָס צו פאַרבאַהאַלטן, איך האָב אים גע־זאָגט ער זאָל קומען פאַר דעם קאָמיט־טעט און ער זאָל מאַכן אַ פולן סטייט־מענט ניט פאַרבאַרגנדיק קיין זאַך״. אַ צאָל אַנדערע ערות זיינען געווען גע־ווען צו דערשיינען פאַרן קאָמיטעט.

די אויספאָרשונג אין דער „בוהאַר־ניא פּאַוער קאָרפאָריישאָן״ האָט פּרע־מיער ר. ב. בענעט נאָך מיט עטלאַכע וואָכן צוריק באַשטימט אויף דער דרייענדער פאָדערונג פון דעם פּראָ־גרעסיוו דעפּוטאַט ע. דזש. גאַרלאַנד, צו אונטערזוכן און אויסגעפינען וואָס פאַר אַן איינפלוס דיי דערמאָנטע קאָר־פּאָראַציע האָט נעהאַט אויף די פאָלי־טישע קריזיס אין אטאַוואַ.

נאָכדעם ווי אַזאַ אויספאָרשונג איז אָנגעפירט געוואָרן אַרום דריי וואָכן צייט, האָט דאָבערט א. סווייזי, דער פּרעזידענט פון דער בוהאַרנוא דער־צייטלעך פאַר דער קאָמיסיע אַז אַזאַ ווערן דאָ אין דער בוהאַרנוא פּאַוער קאָרפאָרא־ציע האָט נעהאַט אויף די פאָלי־טישע קריזיס אין אטאַוואַ.

נאָכדעם ווי אַזאַ אויספאָרשונג איז אָנגעפירט געוואָרן אַרום דריי וואָכן צייט, האָט מיט דעם נעוואַר ווען דער אַר־ר. ב. בענעט נאָך מיט עטלאַכע וואָכן צוריק באַשטימט אויף דער דרייענדער פאָדערונג פון דעם פּראָ־גרעסיוו דעפּוטאַט ע. דזש. גאַרלאַנד, צו אונטערזוכן און אויסגעפינען וואָס פאַר אַן איינפלוס דיי דערמאָנטע קאָר־פּאָראַציע האָט נעהאַט אויף די פאָלי־טישע קריזיס אין אטאַוואַ.

נאָכדעם ווי אַזאַ אויספאָרשונג איז אָנגעפירט געוואָרן אַרום דריי וואָכן צייט, האָט מיט דעם נעוואַר ווען דער אַר־ר. ב. בענעט נאָך מיט עטלאַכע וואָכן צוריק באַשטימט אויף דער דרייענדער פאָדערונג פון דעם פּראָ־גרעסיוו דעפּוטאַט ע. דזש. גאַרלאַנד, צו אונטערזוכן און אויסגעפינען וואָס פאַר אַן איינפלוס דיי דערמאָנטע קאָר־פּאָראַציע האָט נעהאַט אויף די פאָלי־טישע קריזיס אין אטאַוואַ.

רעזאָלוציע אָנגענומען מיט אַ גרויסער מאַ־יאָריטעט; רופט אַרויס הייסע דעבאַטע

נאָך אַ לייגנערער דעבאַטע, אין וועלכער אַלדערמאַן מ. א. גרעי האָט לייר דענשאַפטלאַך פאַרטיידיקט זיין רעזאָ־לוציע און אָנגעוויזן וויכטיקע גרונדן פאַרוואָס דער סיטי קאָונסיל דאַרף זיך מאַראַנטירעריזן און אָנגעמען אַ פּאַ־זיטיווע שטעלונג אין דער פראַגע, אין די רעזאָלוציע וואָס ער האָט אַריינגע־טראָגן מיט אַ מאַנאַס צוריק — יוני 22טן אין סיטי קאָונסיל — פּראָטעס־טירנדיק קעגן סענאַטאָר אַלעקסאַנדער נעזעץ פּראָטעקט צו צוויינגען אַלע אי־מיגראַנטן אין אַריינגעמען רעגיסטראַ־ציאָנס קאַרטלאַך, — אָנגענומען געוואָ־רען מיט אַ מאַיאָריטעט פון 11 צו 5.

אין אָנגענומענע רעזאָלוציע לויטעט:

„מיר, די מיטגלידער פון מוניי־ציפּעלן קאָונסיל פון דער שטאָט ווייניפּעג, זיינען מיט דער מיינונג, אַז דער „עלינן אייזדענטיפיציישן קאַרד״ נעזעץ פּראָטעקט, וועלכער שטייט איצט פאַר דעם קאַנאַדער סענאַט, וועט ניט דערגרייכן דעם ציל צו וועלכן זיינע אינטערעשירטע שטרעבן, אין דאָס דיר טעדגעדענ צו בראַנדמאַרקן די ניי־אַריינגעקומענע אין קאַנאַדע. דער נעזעץ־פּראָיעקט וועט באַטאַכט צו זיין אַ נס פאַר־דינטע באַלייטיקונג פאַר יענע אי־מיגראַנטן וועלכע זיינען דאָ נעקו־מען מיט די בעסטע וואונשן צו וועד־רען ווירטיקע קאַנאַדער בירגער. מיר בעטן דערפאַר דריינענדער די ווירטיקע מיטגלידער פון סענאַט אין האַנט אַף קאַמאַנס ניט צו זוכן די דורכפירונג פון אַזאַ נעזעץ, און האַלטן ריין אונ־זערע קאַנאַדער אידעאַלן פון גלייכ־קייט, און סאָציאַלער גערעכטי־קייט״.

אין זיין רעדע האָט אַלדערמאַן גרעי דערוויזן אַז אויב דער הויפּט ציל פון סענאַטאָר אַלעקסאַנדער איז אַפּצושטעלן די פאַרשפּרייטונג פון קאָמוניזם אין קאַ־נאַדע, וועט דער דאָזיקער נעזעץ ניט נאָר ניט העלפן, נאָר פאַרקערט וועט נאָך מערער מיטטעלפן זייער פּראָפּאַ־גאַנדע. דורך דעם וואָס יעדער מאַן און יעדער פרוי פון קאַנאַדע, 16 יאָר אַלט און מער, וועט זיין געצוואונגען צו טראָגן מיט זיך אַ טיקעט און יעדעס מאָל ווען זיי וועלן אָט דעם טיקעט אָנ־קוקן און דערוויזן, וועלן זיי אַריינרופן סימפּאַטיע צו זיך אין קאָנגרעסשאָנס צו דערלאַנגען אַן אַנדערע אַפּעל אַלס דעם אַלייליקיק.

אַלדערמאַן גרעי האָט איצטער די מיינונגען פון אַ סך סענאַטאָרן וועלכע זעען אין דעם נעזעץ אַ עפּאַר — אָן ניט אַ מיטל צו אַנגרעניץ קאָמיזיס — נאָכמער דערפאַר וואָס לויט דעם נעזעץ, וועלן אפילו איינגעבאָרענע און נאַטוראַליזירטע בירגער זיין נעצוואונ־גען צו רעגיסטרירן זיך.

מערקווירדיק איז דאָס וואָס רעדנ־דיק וועגן דער דעבאַטע וואָס איז פאַר־נעקומען אין סענאַט אַרום דעם נעזעץ, האָט מען דאָרט פאַרגעלעגן אַ טעלעג־ראַמע פון מעיאָר וועב אין ווינניפּעג, באַגריסנדיק סענאַטאָר קאַסגריין, וואָס ער האָט אַריינגעטראָגן אַזאַ נעזעץ, און מעיאָר וועב אין דער צייט דער רעטשעד אין דער איינציקער וועלכער האָט דעם סענאַטאָר באַגריסט.

ווי אַלדערמאַן גרעי גיט אונז איבער איז ווייניפּעג די איינציקע שטאָט אין קאַנאַדע, וועלכע האָט אָנגענומען שריט צו באַקעמפן דעם שענדלאַכן ביל. קיין אַנדערע אָרגאַניזאַציע, קיין אַנדער פּאָר זאַן האָט ניט פּראָטעסטירט קעגן סענאַ־טאָרס קאַסגריי׳ס פּראָפּאָזאַ.

——(::)——

פרענק העכטער געשטאָרבן

נאָך אַ לייגנערער קראַנקהייט פון כמעט אַ יאָר צייט — איז פרענק העכ־טער, אַן אַלטער תושב פון מאַניטאָבאַ, געשטאָרבן נעכטן 4 נ. מ. אין אַלטער פון 49 יאָר.

דער פאַרשטאָרבענער איז געווען אַן אָנגעזעענער, אַפּאָלעראַר ביזנעסמאַן און נעוואוינט אַ לאַנגע צייט אין ווינ־ניפּעגאָס. אין דער צייט פון דער מל־חמה, כאָטש אַ פאַרהייראַטעטער, איז ער געווען צווישן די ערשטע וועלכע האָבן זיך פאַרשריבן זיי וואָלונטירס. אין דער צייט פון דער מלחמה פאַרבונ־דן, האָט ער אַרויסגעלייגט אַ גרויסע סומע פון געלט אין דער אָנגעלעגענהייט פון דער אָנגעלעגענהייט פון דער אָנגעלעגענהייט פון